

Hlas Nového Mesta

ROČNÍK XXVII. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO 4 / 2017

Sviatok žien lepšie chutí spoločne

Boj o parkovacie miesta pokračuje

Chceme mesto, ktoré kvitne

Aké nápady sa uchádzajú o peniaze?

TOBii pomáha komunikovať deťom s postihnutím

Prvých šesť rokov v živote človeka je kľúčových pre jeho ďalší život, v tomto období si osvojí komunikačné stratégie a nadobudne samotnú schopnosť komunikovať. U detí s viacnásobným ťažkým zdravotným postihnutím sú tieto schopnosti výrazne limitované a pre mnohé z nich je verbálna alebo posunková komunikácia nedostupná. Pre rodinu je tak často nemožné spoznať prežívanie dieťaťa, jeho potreby, komunikovať o situácii okolo neho.

Avšak mnohé deti sú schopné porozumieť a reagovať, aj keď tieto reakcie nie sú na prvý pohľad zjavné. Dokážu napríklad komunikovať prostredníctvom pohybov očí, bez pohybu rukou. Takúto formu alternatívnej komunikácie možno využiť u detí s vývinovými poruchami (detská mozgová obrna, ťažké poruchy sluchu, autizmus, mentálne postihnutie či viacnásobné postihnutie), u detí so získanými poruchami (úrazy, nádory mozgu) alebo s degeneratívnymi poruchami (svalová dystrofia, skleróza multiplex a pod.). Alternatívna a augmentatívna komunikácia predstavuje podpornú a náhradnú komunikáciu u detí, ktoré v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia nemôžu využívať na komunikáciu vlastnú reč, alebo ich reč nie je pre okolie dostatočne zrozumiteľná. Snaží sa využiť zachované schopnosti a možnosti dieťaťa a pomôcť mu efektívne komunikovať v miere, aká je možná.

Centrum včasnej intervencie (ďalej CVI) sídlia na Háľkovej ulici 11, je nezisková organizácia poskytujúca sociálnu službu včasnej intervencie rodinám, v ktorých sa narodilo dieťa s rizikovým vývinom alebo vychovávajú dieťa so zdravotným znevý-

hodnením vo veku od 0 do 7 rokov. Špecifikom včasnej intervencie je intenzívna partnerská spolupráca s rodinou a poskytovanie služby v rodine, teda v prirodzenom prostredí. V súčasnosti majú poradcovia centra v starostlivosti 68 rodín detí s rizikovým vývinom alebo zdravotným postihnutím prevažne vo veku do troch rokov.

„Špeciálny alternatívny komunikačný systém Tobii získalo CVI vďaka sponzorskej podpore Rotary klubu Bratislava Danube. Umožňuje rodičom a okoliu identifikovať komunikačné signály a prejavy postihnutého dieťaťa, porozumieť im a adekvátne na ne reagovať. Projekt je primárne orientovaný na 20 rodín takýchto detí v ranom a predškolskom veku,“ vysvetlila PaedDr. Anastázia Kormanová. „S pomocou Tobii ovláda dieťa počítač len pohľadom očí.“

Komunikačný systém pozostáva z niekoľkých samostatných častí. Umožňujú diagnostikovať aktuálnu komunikačnú schopnosť dieťaťa, ale aj následnú terapiu a posilňovanie jeho komunikačnej kompetencie. Je použiteľný v ambulantných podmienkach aj v domácom prostredí dieťaťa. Hardvérová lišta s dvomi zabudovanými

kamerami detekuje polohu a pohyb očí a umiestňuje kurzor myši tam, kam sa dieťa pozerá. Zariadenie sníma očné pohyby na diaľku, nie je potrebné mať na hlave okuliare či iné obmedzujúce pomôcky. Dieťa nemusí pohybovať hlavou, pretože kliknutie myšou sa uskutoční dlhším pohľadom na jedno miesto alebo žmurknutím.

„Potreby rodín s deťmi s viacnásobným ťažkým postihnutím sa dostávajú do povedomia spoločnosti len veľmi pomaly. Komunikačná kompetencia človeka je však primárna nielen vo vzťahu rodiča a dieťa, ale aj vo vzťahu jednotlivca a spoločnosti. Schopnosť vyjadriť sa a reagovať na podnety tak, aby bol prejav jednotlivca aj napriek jeho vážnemu zdravotnému postihnutiu pre okolie dostatočne zrozumiteľný, je základom pre budovanie akejkoľvek jeho ďalšej kompetencie. Vlastné vnímanie človeka s postihnutím, jeho možnosti, silných a slabých stránok závisí od postoju spoločnosti k nemu samému, od jej otvorenosti prijímať odlišnosti, rešpektovať ich a vytvárať podmienky na plnohodnotný život každého jej člena,“ dodáva PaedDr. Kormanová. PhDr. Erika Tichá, PhD.

Snímka Martina Šimkovičová

Dôležité je neprestať sa pýtať...

Začiatkom roka otvorilo verejnosti brány AURELIUM – jedinečné zážitkové centrum vedy. Veľkorysý priestor našlo na Bojníckej ulici č. 3. Cieľom zakladateľov je motivovať mladých ľudí k vedeckej kariére a štúdiu technických odborov a prírodných vied. Pútavým spôsobom im tu prezentujú najzaujímavejšie javy z fyziky, chémie, biológie a iných oblastí.

Svojím názvom vzdáva centrum poctu prof. Ing. Aurelovi Stodolovi. Málokto vie, že tento významný slovenský fyzik a zakladateľ teórie parných a plynových turbín bol jedným z profesorov Alberta Einsteina. Citát tvorcu teórie relativity „Dôležité je neprestať sa pýtať“ sa stal ústredným mottom hravého vzdelávacieho centra.

Najlepšie sa učíme pomocou vlastných skúseností a zážitkov, tomu je prispôsobený celý areál. Vystavené exponáty sú graficky rozlíšené do šiestich farebných skupín. Patria k nim mechanika, elektromagnetizmus, vlnenie – svetlo – optika, človek a ekológia, chémia, matematika. Dotýkať sa rukami sa rozhodne oplatí! Nové vedomosti sprostredkujú návštevníkom hologramy, levitácia, vibrujúce auto, merač reflexov, bublinový valec i laserová šou. V originálnom koncepte sa tak spája škola, múzeum i zábavný park.

Návšteva centra pre laickú i odbornú verejnosť je bezplatná, termín pre skupiny je však potrebné dohodnúť vopred. V utorok a štvrtok je otvorené od 9. do 12. a od 15. do 19. h, v stredu od

9. do 15. h, v piatok od 9. do 14. a v sobotu od 12. do 18. h. Viac informácií na www.aurelium.sk
Text a snímka Jana Plevová